

Kongsberg energiselskap AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Brage Sævarang, 32266607

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til dumping og mudring i forbindelse med utbedring av dam - Store Stølevann - Kongsberg kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Kongsberg Energiselskap AS, og gir tillatelse etter forurensningsloven til dumping og mudring i Store Stølevann (gbnr. 47/3-4) i Kongsberg kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr 38 900,- for behandling av søknaden.

Vedtaket om tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad mottatt 27.10.2023 fra Kongsberg Energiselskap AS, der det søkes om tillatelse til dumping og mudring i Store Stølevann (gbnr. 47/3-4) i Kongsberg kommune.

Sammendrag av søknad

Kongsberg Energiselskap AS har jobbet med utbedring av dam ved Store Stølevann i Skrim- og Sauherad fjella naturreservat i Kongsberg kommune. Statsforvalteren vurderte tiltaket som midlertidig anleggsvirksomhet i brev av 23.02.2023. Under arbeidet ble det oppdaget at løsmassene ved foten av Stølefjell var løsere enn forventet. Betydelige mengder masser ble derfor fjernet for å gi plass til konstruksjonen og for å sikre arbeidsforhold. Disse massene ligger per i dag igjen på land innenfor tiltaksområdet.

Transport av overskuddsmasser ut av tiltaksområdet vil kunne medføre store miljømessige- og økonomiske ulemper. Av hensyn til dette, vurderer søker at det ikke er hensiktsmessig å henlegge massene på andre steder enn i vannforekomsten. Kongsberg Energiselskap har i den forbindelse søkt om tillatelse etter forurensningsloven til å dumpe inntil 1200 m³ masser fra land i Store

Stølevann. Det skal etableres en terskel nedstrøms dammen for å kunne registrere lekkasjer og kontrollere tapping av minstevannsføring. Terskelen vil ha en høyde på ca. 1 m.

Det søkes i tillegg om tillatelse til mudring og sidelagring av 150 m³ masser som skal tilbakefylles etter at dammen er forlenget.

Det er ikke tatt prøver av massene som skal dumpes til vannforekomsten. Det er planlagt at arbeidene skal utføres under lav vannstand. Det skal derfor arbeides tørt ved at massene skyves nedover skråningen for å oppnå en slakere skråning.

Høring

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sendt søknaden på høring i tidsperioden 09.02.2024 – 08.03.2024. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider.

Vi har mottatt høringsuttalelser fra 2. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene, samt Kongsberg Energiselskap AS sine kommentarer til disse.

Buskerud fylkeskommune påpeker at de tidligere har vurdert tiltaket og gitt tillatelse til fysiske tiltak i vassdrag. I forbindelse med utbedring av damanlegg ved Store Stølevann og turisthytta Ivarsbu, ble det gjennomført en arkeologisk registrering for blant annet å sjekke omfanget av steinalderlokaliteten ved Ivarsbu (ID: 35316). Det ble gitt dispensasjon for gjennomføring av nødvendige tiltak for å sikre demningen og i det omfang som kulturminnet var i konflikt med tiltaket. Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at deler av denne lokaliteten ligger i vannet. De ber om at dumping av masser og mudring ikke finner sted i de områdene som det er registrert kulturminner. Fylkeskommunen vil også anbefale det samme for kulturminnene med to steinstrukturer (ID: 275158 – ikke fredet) som ligger i vest.

Kongsberg Energiselskap AS svarer at de er kjent med hvor lokaliteten ID 35316 ligger. Omsøkt dumping vil finne sted ca. 100 meter lenger nord for lokaliteten. Det er dermed ingen risiko for berøring av denne eller de andre 2 nevnte lokaliteter som ligger lenger vest.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til at Store Stølevann er en del av et vernet vassdrag og et område som er vernet i medhold av naturmangfoldloven gjelder reglene i og i medhold av naturmangfolloven istedenfor vannressursloven. Det går fram av vannressursloven § 33. Det er derfor Statsforvalteren som må gjøre vurderinger av vassdragsinngrepet.

Kongsberg Energiselskap AS har ingen merknader til NVE sin uttalelse.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på

at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

I brev til Miljødirektoratet fra Statsforvalteren datert 08.12.2023 vurderte vi at dumping av masser til Store Stølevann er å anse som annen disponering av avfall, jf. forurensningsloven § 32 andre ledd. Vi vurderte dermed at Statsforvalteren ikke var rette myndighet til å behandle søknaden, og oversendte saken til Miljødirektoratet som rette forurensningsmyndighet for behandling. I brev fra Miljødirektoratet datert 23.01.2024 ble saken sendt tilbake til Statsforvalteren for behandling, da Miljødirektoratet vurderte at Statsforvalteren er rette myndighet etter forurensningsloven § 32 andre ledd og forurensningsloven § 11 til å behandle den aktuelle søknaden.

Det å tilføre stein til grunn eller vann, omfattes av forurensningsbegrepet i forurensningsloven § 6. Dersom dumping av stein vil medføre forurensning som forårsaker «nevneverdige skader eller ulemper» vil dette i utgangspunktet være forbudt, jf. forurensningsloven § 7 første ledd og § 8 tredje ledd. Statsforvalteren kan imidlertid gi tillatelse til dumping, ut fra en betraktning av at fordelene ved det forurensete tiltaket er av en slik karakter at den aktuelle forurensningen anses som akseptabel, jf. forurensningsloven § 11.

Hva som skal til for at dumping av stein medfører «nevneverdig skade eller ulempe» og som dermed er en type virksomhet som krever tillatelse etter forurensningsloven § 11 for å lovlig kunne finne sted, må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I stor grad er dette noe som beror på forurensningsmyndighetens skjønn. Relevante momenter i en slik vurdering er tiltakets størrelse, forurensningssituasjonen i området, virkninger sammenholdt med resipientens tilstand og den allerede samlede belastningen på det aktuelle økosystemet.

På bakgrunn av arbeidene som beskrives i søknaden, vurderer Statsforvalteren at dumping av stein i Store Stølevann kan medføre forurensning i form av spredning av partikler. Det aktuelle tiltaket krever derfor en tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Vurdering etter vannforskriften

I henhold til forvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Store Stølevann* (ID: 015-6344-L). Vannforekomsten har god økologisk tilstand grunnet svært god forsuringstilstand og fosforforhold. Den kjemiske tilstanden er ukjent. Store Stølevann er i middels grad påvirket av hydrologiske endringer grunnet vannkraft, samt i liten grad påvirket av dammer og vandringshinder, diffus sur nedbør og introduserte arter.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeligjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Statsforvalteren vurderer at tiltaket vil kunne påvirke vannmiljøet lokalt i tiltaksområdet, men ikke i hele vannforekomsten. Så fremt dumpingen i Store Stølevann gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vil ikke tiltaket føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I Miljødirektoratets Naturbase (2024) er det ikke registrert noen naturtyper eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse ved tiltaket. Tiltaksområdet ligger likevel innenfor Skrim og Sauheradjella naturreservat (VV00001832). Formålet med naturreservatet er å bevare et stort og sammenhengende skogområde der store deler er urørt eller tilnærmet urørt. Økosystemet skal bevares med alt naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Området har også en regional betydning for friluftsliv, og det finnes mange merkede stier og løyper innenfor naturreservatet. Statsforvalteren har i brev av 12.01.2024 gitt dispensasjon etter verneforskriften til å gjennomføre tiltaket innenfor naturreservatet. For vurderinger knyttet til inngrep i naturreservatet viser vi til dette brevet.

Søknaden er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering av forurensningspotensial

Dumping er definert som enhver forsettlig disponering av avfall eller annet materiale i sjø eller vassdrag med det formål og bringe det av veien. Det å dumpe masser er derfor ikke å anse som nyttiggjøring.

Statsforvalteren er i utgangspunktet restriktiv til å gi tillatelse til dumping av masser til sjø og vassdrag. Dumping er som hovedregel ikke en egnet disponeringsløsning for masser, også for masser som ikke er forurenset. Flere lokale forhold kan bli negativt påvirket på dumpestedet som for eksempel bunnforhold, naturmangfold, vannutskifting og oksygenforhold. I tillegg kan også selve dumping medføre forurensning i form spredning av finstoff og partikler til vannmiljøet, og vi mener på et generelt grunnlag at overskuddsmasser fri for forurensning har større verdi av å nyttiggjøres. Mudring kan også medføre flere ulemper for vannmiljøet og bidra til forurensning som

kan medføre skade på naturmangfoldet. På bakgrunn av risiko for forurensning ved gjennomføring av arbeidene, vurderer vi at det må gjennomføres avbøtende tiltak.

For å hindre spredning av partikler stiller vi krav om at tiltakshaver skal etablere partikkelsperre (eksempelvis siltgardin) ved alle dumpe- og mudrearbeider som skal gjennomføres i sammenheng med tiltaket. Det skal også gjennomføres turbiditetsmålinger under anleggsperioden. Turbiditeten skal måles ved en stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidet og ved en referansestasjon som ikke er påvirket. Hvis turbiditeten overskrider 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidet stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdi. Det tillates ikke dumping eller mudring i vannforekomsten dersom turbiditetsmålerne er ute av drift.

De aktuelle massene som skal dumpes skal kun forflyttes lokalt i samme miljø. I tillegg er dette hovedsakelig snakk om grov stein. På bakgrunn av dette vurderer vi at risiko for spredning av metaller og organiske miljøgifter kan antas å være begrenset. Det beskrives også i søknaden at mudringen skal gjennomføres på så lav vannstand, at mudringen vil gjennomføres over vann (tørt). Partikkelspredning fra mudrearbeidene vil derfor være begrenset sammenlignet med konvensjonell mudring under vann.

Statsforvalteren setter også krav om at eventuelt avfall i overskuddsmasser som planlegges dumpet, skal sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak.

Statsforvalteren stiller også krav om at det skal gjennomføres en miljørisikovurdering av alle arbeidene i vassdrag. Det skal settes inn avbøtende tiltak der miljørisikovurderingen avdekker at det er behov for å redusere risikoforholdene.

Statsforvalteren vurderer at de fastsatte vilkårene i tillatelsen vil sikre at forurensningen fra arbeidene holdes innenfor et akseptabelt nivå. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Samfunnsmessige forhold

I henhold til forurensningsloven § 11 femte ledd, skal de forurensningsmessige ulempene ved et tiltak sammenholdes med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. For tiltak som kan medføre forurensning eller skader på biologisk mangfold, vil samfunnsnyttene av tiltaket være et relevant hensyn å vurdere, da dette vil kunne ha betydning for om tillatelse kan gis. Jo lavere samfunnsnyttene er, desto lavere er terskelen for å avslå søknaden. Når samfunnsnyttene av et tiltak er betydelig, så vil dette kunne veie opp for noen av de miljømessige ulempene som tiltaket vil medføre.

Som nevnt over anser ikke Statsforvalteren dumping av masser som en egnet disponeringsløsning for masser, og vi er i utgangspunktet svært restriktive på å gi tillatelse til dumping. I denne aktuelle saken vurderer likevel at det er akseptabelt å dumpe massene til vannforekomsten forutsatt at vilkårene i tillatelsen etterlevs. Vi begrunner dette også videre med at tiltaksområdet ikke har noen veitilgang. Transport av masser ut av tiltaksområdet som en del av naturreservatet kan dermed medføre skade på verneverdiene i det aktuelle området. Transport av masser ut av tiltaksområdet med eventuelt helikopter vil også kunne medføre store kostnader, som kan anses som urimelig, sett opp mot den mulige forringelsen dumping av masser kan medføre. Vi vurderer på bakgrunn av dette at det ikke er noen andre hensiktsmessige alternativer for håndtering/deponering av massene.

Av hensyn til verneverdiene i naturreservatet vurderer vi også at det er bedre å legge massene i vannet enn å la dem ligge på land. Sett i lys av dette vurderer Statsforvalteren at tiltaket er samfunnsnyttig. Vi vurderer at samfunnsnyttien av tiltaket overstiger de forurensningsmessige ulemperne ved tiltaket.

Forhold til plan

Kongsberg kommune har gitt dispensasjon (31.03.2023) fra kommuneplanens § 1.24.1 om byggegrense mot vassdrag og § 5 flg. Om tiltak som tillates i områder med arealformålet LNFR. Kommunen vurderte i mail (08.03.2024) at det ikke er behov for ny søknad eller vurdering om å unnta fra søknad, for å gjennomføre tiltaket.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Vi mener at nytten av tiltaket veier tyngre enn ulemperne ved tiltaket. Statsforvalteren gir derfor tillatelse til dumping og mudring i Store Stølevann i Kongsberg kommune. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven

Statsforvalteren gir Kongsberg Energiselskap AS tillatelse til dumping og mudring i Store Stølevann i Kongsberg kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om fastsettelse av gebyrsats for saksbehandlingen

Søker skal betale gebyr for vår behandling av søknaden (jf. forurensningsforskriften § 39-3). Ut fra opplysningene som er gitt i søknaden, har vi foreløpig plassert saken i gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Saksbehandlingsgebyret i sats 6 er 38 900 kr. Grunnlaget for valg av gebyrsats er forventet ressursbruk hos Statsforvalteren i forbindelse med behandling av søknaden. Vi gjør oppmerksom på at vi kan endre gebyrsats, dersom saksbehandlingen medfører en annen ressursbruk enn forventet. Vi fatter endelig vedtak om gebyrsats og ettersender faktura når saken er ferdigbehandlet.

Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Brage Sævarang
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
KONGSBERG KOMMUNE
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

Postboks 5091
Majorstua
Postboks 115
Hauges gate 89

0301 OSLO
3602 KONGSBERG
3019 DRAMMEN

Tillatelse etter forurensningsloven til dumping og mudring i Store Stølevann i Kongsberg kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato til arbeidene er ferdigstilt.

Bedriftsdata

Tiltakshaver: Kongsberg Energiselskap AS
Tiltakshavers adresse: Møllebakken 4, 3611 Kongsberg
Org. nummer: 985046840
Tiltaksområde: Store Stølevann i Kongsberg kommune
NACE-kode og bransje: 35.111 - Produksjon av elektrisitet fra vannkraft

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer: 2024.0214.T		
Tillatelse første gang gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: -	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg Seksjonsleder		Brage Sævarang rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	14.03.2024	2023/39057	Tillatelsen ble gitt

Innhold

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Gjennomføring av tiltak	3
2.2	Sikring av tiltaksområdet	3
2.3	Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4	Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5	Utslippsbegrensninger	4
2.6	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7	Endring av vilkår	4
2.8	Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	4
2.10	Internkontroll	4
2.11	Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12	Tilsyn	5
3	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1	Miljørisikoanalyse	5
3.2	Forebyggende tiltak	5
3.3	Avvikshåndtering	5
3.4	Etablering av beredskap	6
3.5	Varsling av akutt forurensning	6
4	Dumping av masser	6
4.1	Gjennomføring av dumping	6
5	Mudring i vassdrag	7
5.1	Gjennomføring av mudring	7
5.2	Håndtering av mudrede masser	7
6	Kontroll og overvåking	7
6.1	Kontroll- og overvåkingsprogram	7
6.2	Overvåking	8
6.3	Kvalitetssikring av målingene	8
7	Støy	8
8	Rapportering	8

1 Tillatelsens ramme

Tillatelse til dumping og mudring i Store Stølevann i Kongsberg kommune gis i forbindelse med opprydding av masser som har oppstått ved utbedring av dam i vannforekomsten.

Tillatelsen omfatter dumping av inntil 1200 m³ steinmasser til Store Stølevann.

Tillatelsen omfatter mudring av 150 m³ som legges tilbake etter forlengelse av dam.

Tiltaket skal gjennomføres som beskrevet i søknaden, dispensasjonen etter verneforskriften og i henhold til dispensasjonen etter plan- og bygningsloven.

Det skal benyttes partikkelsperre (eksempelvis siltgardin) under arbeidene.

Det tillates ikke å gjennomføre dumping av masser til vannforekomsten/strandsonen, eller mudring dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Kongsberg Energiselskap AS (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at alle vilkår i denne tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 8. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt hvis utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning, eller annet er bestemt i tillatelsens punkt 3 til 8.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles, jf. vilkår 3.5.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved eventuelle endringer i prosjektet skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentagende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, annet ledd, punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av straktiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Dumping av masser

4.1 Gjennomføring av dumpingen

Dumping av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT).

Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen. Tiltaket skal utføres under egnede vind- og bølgeførhold slik at uønsket partikkelspredning unngås.

Alle dumpearbeider skal gjennomføres bak etablert partikkelsperre (eksempelvis siltgardin). Partikkelsperre må dekke hele vannsøylen, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperre fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Partikkelsperre skal etableres slik at den ikke fungerer som et vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer.

Det må gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle dumpearbeider som gjennomføres i vannforekomsten eller i strandsonen. Det tillates ikke dumping av masser dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Mengder og tidspunkt for dumping av masser, samt sted for dumping skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten. Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter¹.

¹ Jf. Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Listen finnes på www.artsdatabanken.no.

5 Mudring i vassdrag

5.1 Gjennomføring av mudring

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres en avskjærende partikkelsperre (eksempelvis siltgardin) i ytterkant av tiltaksområdet. Partikkelsperren må dekke hele vannsøylen, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperren fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Partikkelsperre skal etableres slik at den ikke fungerer som et vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer.

Mudring skal gjennomføres mest mulig skånsomt under rolige strøm- og vindforhold for å begrense spredningen av partikler i mest mulig grad.

Dersom det påtreffes avfall, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

Det tillates ikke mudring dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i vassdrag i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

6.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst én referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst én målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses. Turbiditetsmåler må plasseres på en slik måte at den fanger opp partikkelspredning fra tiltaket. Det skal foreligge en faglig vurdering med begrunnelse for hvorfor turbiditetsmålere plasseres der de gjør. Denne vurderingen skal være skriftlig og forankret i den dokumenterte miljørisikovurderingen.

6.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

7 Støy

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy skal være i tråd med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021).

8 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av område for dumping og mudring (angitt på kart med koordinater), tidspunkt for dumping og mudring, samt mengde masser dumpet og mudret.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.5

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Triklosan(2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rett kjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350